

การส่งเสริมอาชีพทอเสื่อจากใบเตย

องค์การบริหารส่วนตำบลสะเดาใหญ่ จังหวัดศรีสะเกษ

ประชากรส่วนใหญ่ในตำบลสะเดาใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม เมื่อถึงช่วงนอกฤดูการผลิต ชาวบ้านส่วนใหญ่ว่างงาน มีชาวบ้านจำนวนมากแก้ปัญหาโดยการอพยพไปขายแรงงานต่างถิ่น และมีชาวบ้านกลุ่มหนึ่งที่แก้ไขความเดือดร้อน โดยหาอาชีพเสริมจากการประกอบอาชีพหลัก เช่น การทำกระดุมเสื่อจากเงิน การทอเสื่อจากใบเตย ซึ่งสามารถหาวัตถุดิบได้ง่ายในท้องถิ่น แต่ยังไม่มีการพัฒนาในด้านของการผลิตและการตลาดอย่างเป็นระบบ องค์การบริหารส่วนตำบลสะเดาใหญ่ เห็นว่าอาชีพทอเสื่อจากใบเตย เป็นงานฝีมือที่สืบทอดมาจากบรรพชนในท้องถิ่น และเกษตรกรที่ว่างงานก็สามารถเข้าร่วมกลุ่มอาชีพนี้ได้ง่าย อีกทั้งวัตถุดิบที่ใช้ คือ ใบเตย ก็สามารถหาได้ง่ายในท้องถิ่น และทำการปลูกเพิ่มได้ง่ายเช่นกัน ประกอบกับรัฐบาลมีโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ผู้บริหารอบต. มีความเห็นว่าอาชีพทอเสื่อมีความเหมาะสมที่จะพัฒนาให้เป็นผลิตภัณฑ์ของตำบลได้ จึงสมควรที่จะเข้ามาสนับสนุนกลุ่มอาชีพทอเสื่อให้เป็นรูปธรรมและมีความมั่นคง

ข้อมูลพื้นฐานปีปัจจุบัน :
ปี พ.ศ. 2546

อำเภอ: ขุขันธ์

จังหวัด: ศรีสะเกษ

ประชากร: 6,605คน

พื้นที่: 38 ตร.กม.

ประเภทท้องถิ่น :
องค์การบริหารส่วนตำบล

การเลือกตั้ง : ทางอ้อม

วิถีใหม่

ในปี 2545 อบต.สะเดาใหญ่ จัดสรรงบประมาณเพื่อพัฒนาอาชีพทอเสื่อ โดยการส่งเสริมกลุ่มอาชีพทอเสื่อให้มีรายได้และมีการแบ่งสรรผลประโยชน์ในรูปแบบสหกรณ์ และประสานงานให้เป็นสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ของจังหวัดศรีสะเกษ

ผลงานที่ได้ดำเนินการ

1. อบต. ส่งเสริมกลุ่มอาชีพทอเสื่อจากใบเตย 2 กลุ่ม จาก 2 หมู่บ้าน ซึ่งทั้งสองกลุ่มต่างรวบรวมสมาชิกกลุ่มที่เป็นประชาชนในหมู่บ้านของตนเข้าร่วมกิจกรรม ซึ่งเป็นผู้หญิงจำนวน 20-30 คน/ กลุ่ม รวมสองกลุ่มประมาณ 60 คน
2. ดำเนินการระดมทุน โดยให้สมาชิกทั้ง 2 กลุ่ม ชื้อหุ้นได้ไม่เกิน 10 หุ้น/ คน หุ้นละ 20 บาท จำนวน 1,000 หุ้น เป็นเงิน 20,000 บาท
3. จัดฝึกอบรมการพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้แก่สมาชิกกลุ่ม โดยวิทยากรจากศูนย์การศึกษาออกโรงเรียน และพัฒนากรจากสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ
4. ติดต่อประสานงานกับพัฒนากรอำเภอ เพื่อร่วมกันผลักดันให้การทอเสื่อจากใบเตยเป็นสินค้าหนึ่งผลิตภัณฑ์หนึ่งตำบลได้สำเร็จ

การระดมทรัพยากร

ค่าใช้จ่าย/การลงทุน

1. อบต. สะเดาใหญ่ จัดสรรงบประมาณจากงบพัฒนาชุมชน เพื่อสนับสนุนโครงการ จำนวน 40,000 บาท โดยแบ่งให้แก่กลุ่มอาชีพทอเสื่อ 2 กลุ่มนาร่อง จาก 2 หมู่บ้านๆ ละ 20,000 บาท เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการซื้อวัตถุดิบ

การระดมทุน

1. ระดมทุนจากสมาชิกหุ้นละ 20 บาท จำนวน 1,000 หุ้น รวมเป็นเงิน 20,000 บาท

บุคลากร

1. บุคลากรจากศูนย์การศึกษาออกโรงเรียน จำนวน 4 คน ช่วยทำหน้าที่ฝึกอบรมการพัฒนาแบบการผลิตภัณฑ์
2. พัฒนาการจากสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ จำนวน 4 คน ทำหน้าที่เป็นวิทยากรฝึกอบรมการพัฒนาแบบการผลิตภัณฑ์ และช่วยผลักดันให้สินค้าเป็นหนึ่งในตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์

ขั้นตอนในการดำเนินการ

วัน เดือน ปี	กิจกรรมที่ทำ	ผู้รับผิดชอบ
2545	เปิดรับโครงการจากชาวบ้าน โดยให้แต่ละหมู่บ้านในตำบลสะเดาใหญ่เสนอโครงการที่ผ่านมาจากการประชุมประชาคมหมู่บ้านเสนอต่ออบต. เพื่อขอรับการสนับสนุน ซึ่งมีกลุ่มอาชีพทอเสื่อจากใบเตย จำนวน 2 กลุ่ม จากสองหมู่บ้าน	คณะผู้บริหารอบต./ ผู้ใหญ่บ้าน
2545	อบต. ส่งตัวแทนไปตรวจสอบความพร้อมของกลุ่มในแต่ละโครงการในพื้นที่จริง เพื่อประเมินศักยภาพของกลุ่ม ความสมบูรณ์ของโครงการ ซึ่งอบต. มีเงื่อนไขว่าในแต่ละปีจะสนับสนุนโครงการได้ไม่เกิน 2 กลุ่ม	
2545	คณะผู้บริหารอบต. พิจารณาแล้วเห็นว่ากลุ่มอาชีพทอเสื่อจากใบเตยเหมาะสมและเป็นกลุ่มที่ควรส่งเสริมก่อนเป็นลำดับแรก เพื่อสนับสนุนให้เป็นสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ต่อไป	คณะผู้บริหารอบต./ ผู้นำชุมชน
2545	กลุ่มทอเสื่อทั้งสองกลุ่มนำเสนอการจัดระบบโครงสร้างการบริหารงาน กำหนดระเบียบ การเงิน การดำเนินงานในแต่ละขั้นตอนเข้าสู่อบต. เพื่อของบประมาณสนับสนุน	อบต.
ตุลาคม 2545	อบต. สะเดาใหญ่จัดสรรงบประมาณสนับสนุน จำนวนกลุ่มละ 20,000 บาท รวมเป็นเงิน 40,000 บาท	อบต.
ธันวาคม 2545	กลุ่มอาชีพทอเสื่อฯ ทั้งสองกลุ่มต่างรวบรวมสมาชิกกลุ่มซึ่งเป็นประชาชนในหมู่บ้านของตนเข้าร่วมกิจกรรม ซึ่งเป็นผู้หญิง จำนวน 20-30 คน	คณะกรรมการกลุ่มฯ
มกราคม 2546	ระดมทุน หุ้นละ 20 บาท จำนวน 1,000 หุ้น รวมเป็นเงิน 20,000 บาท	คณะกรรมการกลุ่มฯ
กุมภาพันธ์ 2546	ประสานงานกับศูนย์การศึกษาออกโรงเรียน และสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ เพื่อขอความช่วยเหลือในการฝึกอบรมพัฒนาการผลิตภัณฑ์	อบต./ ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียน/ สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ
2546	สนับสนุนติดต่อประสานงานกับพัฒนากรอำเภอ เพื่อร่วมกันให้เสื่อจากใบเตย เป็นสินค้าหนึ่งผลิตภัณฑ์หนึ่ง	อบต.

วัน เดือน ปี	กิจกรรมที่ทำ	ผู้รับผิดชอบ
	ตำบลจนสำเร็จ	
กันยายน 2546	จัดฝึกอบรมการพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้แก่สมาชิก โดยวิทยากรจากศูนย์การศึกษาออกโรงเรียน จำนวน 4 คน และพัฒนากรจากสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ จำนวน 4 คน	ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียน/ สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ
2546	เตรียมจัดหาและจัดซื้อวัตถุดิบ คือ ใบเตย จากในท้องถิ่น และมีการส่งเสริมให้มีการปลูกต้นใบเตยไว้ด้วย	อบต.
2546	ดำเนินกิจกรรมทอเสื่อจากใบเตย	สมาชิกกลุ่ม
2546	ประเมินผลงานของกลุ่ม สรุปบทเรียน และเตรียมการอนุมัติงบประมาณในรอบปีถัดไป	คณะกรรมการกลุ่มฯ
2546	ติดตามประเมินผล โดยประชุมผู้บริหารเป็นประจำ ทุกๆ 3 เดือน	คณะกรรมการกลุ่มฯ

หน่วยงานที่เข้าร่วมดำเนินการ

--หน่วยงาน/ องค์กร --

-- บทบาทความร่วมมือ --

สำนักงานพัฒนาชุมชน
อำเภอเขวาสันธุ์

ฝึกอบรมการพัฒนาในรูปแบบผลิตภัณฑ์ และช่วยผลักดันให้สินค้าเป็นหนึ่งในตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์

ศูนย์การศึกษาออก
โรงเรียน อำเภอเขวาสันธุ์

ฝึกอบรมการพัฒนาในรูปแบบผลิตภัณฑ์

ประเมินผลความสำเร็จ

ก่อนการดำเนินการ

- เมื่อหมดฤดูกาลผลิต ชาวเกษตรกรว่างงาน ขาดรายได้ บางรายต้องอพยพไปขายแรงงานต่างถิ่น
- ชาวบ้านในตำบลมีรายได้จากอาชีพหลักเพียงอย่างเดียว แม้ในท้องถิ่นจะมีใบเตยมาก แต่ไม่ได้นำมาใช้ประโยชน์ได้มากพอที่จะเป็นรายได้เสริม

หลังการดำเนินการ

- ชาวบ้านหรือเกษตรกรมีรายได้เสริม คือ มีรายได้ประมาณ 1,500-3,000 บาท/ เดือน และเป็นการพัฒนาเศรษฐกิจ ช่วยให้เศรษฐกิจชุมชนขยายตัว มีปริมาณการผลิตเสื่อทอได้ไม่ต่ำกว่า 60 ผืน/ เดือน ราคาขายต่อหน่วย 200 บาท/ ผืน
- สร้างอาชีพต่อเนื่อง เป็นการเพิ่มอาชีพ เพิ่มรายได้ให้แก่ชาวบ้านอีกกลุ่ม คือ การปลูกต้นใบเตยเพื่อส่งกลุ่มผู้ผลิตเสื่อ ซึ่งทำให้ผู้ปลูกมีรายได้เสริมประมาณ 1,000 บาท/ เดือน
- สามารถสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นให้คงอยู่ และสามารถพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้มีมูลค่าทางเศรษฐกิจได้ ซึ่งปัจจุบันนี้ เสื่อทอจากใบเตยก็เป็นสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ได้

ด้วย

อุปสรรคและการแก้ไขปัญหา

อุปสรรค	การแก้ไขปัญหา
กลุ่มชาวบ้านบางกลุ่ม ไม่มีความเข้าใจถึงการทำงานในรูปแบบสหกรณ์ หรือไม่สามารถบริหารงานให้เป็นระบบได้ ทำให้การดำเนินงานประสบความสำเร็จได้ยาล่าช้า	อบต. มีการตรวจสอบความพร้อมก่อนให้การสนับสนุน และช่วยปรับแก้ข้อบกพร่อง การดำเนินงานอีกทางหนึ่ง เช่น ให้คำปรึกษาอย่างใกล้ชิด

ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

1. การเข้าใจบทบาทในการเป็นตัวกลางส่งเสริมงานอาชีพ ในการกระตุ้นให้ชาวบ้านตื่นตัวต่อการทำงานร่วมกัน
2. การส่งเสริมทุน งบประมาณดำเนินการ การให้ความรู้หรือคำปรึกษาในการดำเนินงาน และการสร้างระบบการประเมินผลการดำเนินงานของกลุ่ม
3. การติดต่อประสานงานกับองค์กรต่างๆ หรือระดมทรัพยากรจากแหล่งต่างๆ มาสนับสนุนโครงการเพิ่มขึ้น

แหล่งข้อมูลเพิ่มเติม

- ชื่อ-นามสกุล : นายเหลี่ยม วรรณวงษ์
ตำแหน่ง : นายกองคการบริหารส่วนตำบล
หน่วยงาน : องค์การบริหารส่วนตำบลสะเดาใหญ่
ที่อยู่ : หมู่ที่ 3 บ้านสำโรงสูง ตำบลสะใหญ่ อำเภอยะรัง จังหวัดศรีสะเกษ 33140
โทรศัพท์ : (045) 635 - 158
- ชื่อ-นามสกุล : นายประพิศ พรสวรรค์
ตำแหน่ง : ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล
หน่วยงาน : องค์การบริหารส่วนตำบลสะเดาใหญ่
ที่อยู่ : หมู่ที่ 3 บ้านสำโรงสูง ตำบลสะใหญ่ อำเภอยะรัง จังหวัดศรีสะเกษ 33140
โทรศัพท์ : (045) 635 - 158 (01) 8787901

ข้อมูลเกี่ยวกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในปีที่มีการริเริ่มวิถีใหม่ : พ.ศ. 2545

ประเภทของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	องค์การบริหารส่วนตำบล
สถานที่ตั้ง	หมู่ที่ 3 บ้านสำโรงสูง ตำบลสะเดาใหญ่ อำเภอยะรัง จังหวัดศรีสะเกษ 33140
ขนาดพื้นที่ งบประมาณรายจ่าย	38 ตารางกิโลเมตร 3,051,135.94 บาท (ปีงบประมาณ 2545)
งบประมาณรายได้	4244669.53 บาท (ปีงบประมาณ 2545)
จำนวนประชากร ลักษณะของเมืองและ วิถีชีวิตชุมชน	6,605 คน ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำนา ทำไร่ ทำสวน ปลูกผัก เช่น ผักใบเขียว พริก มะเขือ และมีประชากร บางส่วนที่มีอาชีพเลี้ยงสัตว์ หาของป่าและประมง น้ำจืด พื้นที่มีระบบชลประทาน อย่างน้ำเพียงพอ สำหรับการเกษตร ชาวบ้านมีวิถีการดำเนินชีวิต แบบชนบท รักความสงบ มีความเป็นอยู่เรียบง่าย